

**Naročnina listu: --**  
 Celo leto . . . K 10—  
 Pol leta . . . 5—  
 Četrt leta . . . 2-50  
 Mesečno . . . 1—  
**Zunaj Avstrije: ----**  
 Celo leto . . . 15—  
**Posamezne številke**  
 — 10 vinarjev. —

# STRAŽA

**Inserati ali oznanila**  
 se računajo po 12 vin.  
 od 6 redne petivrstice: pri  
 večkratnih oznanilih velik  
 --- popust. ---  
**„Straža“ izhaja v pon-**  
**deljek in petek popoldne.**  
 Rokopisi se ne vračaja.

**Uredništvo in upravljanje: Maribor**  
 Koroška ulica 5. — Telefon št. 113.

**Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.**

**Z uredništvom se more govoriti**  
 vsak dan od 11.—12. ure popoldne.

## Mesca julija ujeli 297.903 Rusov.

Lublin in Holm zavzet. — Rusi se umikajo. — Bržkone bodo Varšavo zapustili brez bojev. — Ob tirolski in koroški meji manjši boji z ugodnim uspehom. — Med Krnom in Gorico ni bojev, razven topovskih. — Južno od Gorice in do morja zopet hudi italijanski napadi. —

Papež za mir.

### Katoliški Slovenci!

Praznujmo v letošnjih izvanrednih odnosajih rojstni dan našega častitljivega, preljubljenega vladarja s posebno gorečo molitvijo!

Prepričanje, da je usoda posameznikov, držav in narodov v rokah Vsemogočnega, je rodilo misel na veliko

**narodno romanje k Mariji Pomagaj na Brezje.**

To romanje se vrši 16. in 17. avgusta t. l. v proslavo rojstnega dne našega presvitlega cesarja Franca Jožefa.

Ob vznjožju nebeške Kraljice in pred razpostavljenim Najsvetejšim hočemo moliti za našega cesarja in celo prejasno cesarsko hišo, za Avstrijo, za srečen konec vojske, za naše junaške vojake in za srečno bodočnost našega naroda.

Prihitite vsi, ki količkaj morete! Žrtvujmo eno noč, združimo se z evharističnim Izveličarjem in izprosimo z gorečo molitvijo pomoč tam, od koder edino nam zamore priti: od vsegamogočnega Gospoda nebes in zemlje!

V Ljubljani, dne 31. julija 1915.

Dr. Ivan Šustersič, deželni glavar, kot predsednik odbora.

Dr. Anton Korošec, državni in deželni poslanec; Dr. Evgen Lampe, stolni kanonik in deželni odbornik; Dr. Frančišek Pavletič, odvetnik v Gorici; Karol Pollak, veleindustrialec; Ivan Štefe, urednik, kot člani odbora

Vspored narodnega romanja dne 16. in dne 17. avgusta t. l.:

Pobožnosti se otvorijo dne 16. avgusta, zvečer okoli 9. ure s procesijo ob prepevanju gorečih prošnja do nebeške Kraljice.

Potem celo noč molitev pred izpostavljenim presv. Rešnjim Telesom.

Ob polnoči slovesna služba božja.

Pričenši na vse zgodaj dne 17. avgusta, svete maše pri vseh altarjih svetišča in splošno prejetje svetega obhajila, ki se daruje v namene narodnega romanja.

Dopoldne ob 10. uri, dne 17. avgusta, pontifikalna sveta maša, ki jo daruje prevzvišeni gospod vladika dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pred sv. mašo propoved. Govori kanonik monsignore dr. Evgen Lampe.

Takoj po končani sveti maši slovesna molitev celokupnega zbranega naroda do najsvetejšega Srca Jezusovega in preblažene Device Marije.

Konec: Cesarska pesem.

### Cesar slavi junake na južnem bojišču.

Njegovo Veličanstvo naš presvitli cesar je izročil poveljniku južno-zahodnega bojišča, generalnemu polkovniku nadvojvodi Evgenu sledeče lastnoročno pismo z istočasnim poveljem na armada in vojno mornarico:

Izročim Vam Svoje današnje povelje na armada in vojno mornarico in Vam, kot zmagoslavlnemu vodji junakov, ki se bore proti Italiji, podelim vojaški zaslužni križec prvega razreda z vojnim okrasikom.

Dunaj, 29. julija 1915.

Franco Jožef I. r.

**Mojim v boju zoper Italijo se nahajajočim četam!**

Že tedne se Vi, Moji junaki, iz vseh delov mornarije, težko bojujete z mnogoštevilnejšim sovražnikom. Vodje in moštvo, stari možje in bojvnik-mladenci tekmujejo med seboj v velikanskem junaštvu. Na visokih gorah, na težavnem Krasu in na morju izvršujete junaške čine, vredne Vaših prednikov, ki so se bojevali z ravno tistim sovražnikom in ga premagali. Sovražno namero, s svojimi velikanskimi četami udreti, na lahek način v našo ljubo domovino, ste Vi preprečili.

Čakajo Vas še trdi boji.

Toča če tako odlične, pod izbornim vodstvom se nahajajoče čete, prešinjene s pravim navdušenjem, zastavijo svoje najboljše sile, potem bodo izvršene tudi najtežavnejše naloge, Vam v čast, domovini pa v blagor.

S hvaležnosti polnim srcem se spominjam Vaših krasnih junaških činov, z občudovanjem zre domovina na svoje junaške sinove na kopnem in na morju, zre s popolnim zaupanjem na Vas kot zveste stražarje na jugo-zahodu.

Dunaj, 29. julija 1915.

Franco Jožef I. r.

### Avstrijsko-italijansko bojišče.

**Položaj.**

Komaj so Italijani po zadnji, izgubepolni bitki par dni počivali, že so včeraj, dne 1. avgusta, zopet pričeli. Sedaj so si izbrali zelo majhen kos fronte za napade: južno od goriškega območja do morja. Na Tirolskem, Koroškem, ob Krnu, ob goriškem območju je primeroma mir, le za doberdobski Kras so se zopet pričeli boji. Pri Selcah in Vermeljani so bili vsi napadi z velikanskimi izgubami za Italijane odbiti. Pri Polacu še je včeraj (v nedeljo) trajalo vojevanje.

Cesarjev oklic na vojaštvo proti Italiji je našel v celi Avstriji navdušen odmev. S cesarjem vred občuduje sleherni državljani neverjetno junaštvo naših na jugu se borečih vojakov.

### Druga velika bitka ob Soči.

(Pregleden opis.)

Po desetdnevni borbi, ki se glede srditosti lajo primerjati le z redkimi slučajmi v sedanji vojski, je bila druga bitka ob Soči končana. Ob nezlomnem odporu avstro-ogrskih čet, ki branijo južno-zahodno pokrajino naše države, so se ogromni italijanski valovi zopet razpršili. Že drugokrat v enem mesecu se je sovražna ofenziva, ki je trajala več dni, se vojevala z neprimerljivo srditostjo in katero je hotel sovražnik izpeljati s tem, da je vrgel v bojno črto ogromne množine ljudi, topov in strelišč, popolnoma izjavila.

Fronta ob Soči, ki se razteza od Adrije do koroških gor in zabranjuje sovražni upad v naše kraje, je s prednimi postojankami vred ostala popolnoma v rokah naših čet, daširavno so Italijani storili vse, da bi napredovali. Da sta obe ofenzivi, ki sta imeli namen, predreti našo fronto, sledili v tako

kratkem presledku druga drugi, je jasn dokaz, da je imelo italijansko armadno vodstvo resno voljo, da vsako ceno in brez ozira na žrtve ob Soči predreti naše vrste. Iz to je lahko razumljivo, ako se pomisli, da italijanska armada tekom dveh mesecev vojne ni prišla niti za korak naprej. Ob koroških skalah in koroških pečinah se je italijanska bojna podvezja niso razvila v resnejši boj; edino ob Soči se je Italijanom zdelo mogoče radi krajevnega položaja udreti v naše kraje.

**Lahi pripravljajo boj.**

Ko je bila prva ofenziva odbita, so Italijani mislili, da bodo z odločnejšim ter z večjimi množinami ljudi izvršenim sunkom avstro-ogrsko fronto tako pretresli, da bodo mogli prodirati naprej v avstrijsko ozemlje. Da bi uspeh bil tem gotovejši, so Italijani tokrat svoje napade osredotočili mnogo bolj kot prvokrat. Prvokrat se je sovražna ofenziva raztezala čez celo soško fronto, dočim so Italijani tokrat zbrali čete na primeroma manjšem prostoru. Cela sila sovražnega napadnja se je predvsem osredotočila na Doberdobsko gorsko planoto in na območje pri Gorici. V presledku med obema bitkama so Italijani spravili na bojišče še več artilerije in pripravili celih 17 divizij, t. j. okrog 200.000 moč, za ofenzivo ogromno številno za tesni bojni prostor! In poleg tega se še mora upoštevati, da je imel sovražnik večinoma svežo, popolnoma izpočito, izborno moštvo.

**Avstro-ogrsko fronta.**

Avstro-ogrsko fronta, proti kateri so bili naperjeni naskoki v drugi bitki pri Soči, se razteza od treh točk goriškega območja, za katere se vršijo najbolj vroči boji, t. j. Podgora, Pevma in Oslavica čez St. Andraž proti Rubiji do predurdb Doberdobske gorske planote. Pred Rubijo prekorači bojna črta potok Vipava in se nato drži ob strmim robu gorske planote, kateri se pri Zagradu odstrani od Soče in gre ob kanalu proti morju. Bojna črta se dotika krajev Polac, Redipulija, Vermeljan in Selce. Za posest teh krajev so se v tej bitki vršili hudi boji. Zelo srdito so Italijani napadali posebno Polac in Redipulijo, ker tukaj moli v ravnino visok gorski greben.

**Začetek druge bitke. — Prvi dan.**

Dne 18. julija se je druga bitka pričela. Ko je začelo svitati, je italijanska artilerija pričela pripravljati tla za napade. Obstreljevanje je bilo srdito. S poljskimi topovi, lahкими havbicami, 14.9 cm havbicami in težkimi topovi kalibra 21 in 28 cm so Italijani obsipavali cele ure naše čete, ki so bile zakopane na golem krasnem ozemlju, z granatami in šrapneli, in sicer z vedno večjo srditostjo. Bilo je peklensko obstreljevanje, pri katerem je sovražnik uporabil ogromne množine streliva.

Ko so Italijani smatrali, da so naše postojanke že dovolj zrahljane, so poslali svojo infanterijo k naskoku. Kolone, so prodirale v lesno sklenjenih vrstah. Res so prišli posamezni oddelki v naša prednja kritja, kjer je kmalu prišlo do boja iz neposredne bližine. Bajonet in puškino kopito ter ročne granate so odločile v jarkih boj moža proti možu. Metalci min so krožno delovali s svojimi minami. Zaman so se trudili Italijani, da bi s svojimi razstreljevalnimi cevmi losegli kakih uspehov, morali so nazaj. Naši možnariji so venčali delo tega dneva. Njih izvrsten sigurno merjen ogenj je uničil pet italijanskih baterij.

Dne 19. julija se je bitka z nova razvnela, in sicer tokrat tudi ob goriškem območju s popolno silo. Skozi vinograde je po ponovnem silnem ognju prihrvela ena-sta italijanska infanterijska divizija proti Podgori. Hribi mrličev so se kopičili, a Italijani niso odnehal. Tudi tukaj so bili še le v boju moža proti možu prisiljeni, da so se obrnili. Torej kar tako z lahkega niso pustili svojih načrtov. Zopet je začela artilerija silno obstreljevati naše postojanke. In zopet

so pridrvele sovražne rojne črte proti nam. Štiri ure je trajala borba, a potem je moral sovražnik drugokrat nazaj. Težavno je bilo bojevanje ta dan ob robu Doberdobske gorske planote, kajti štirikrat so italijanske napadalne kolone naskočile postojanke ogrskih domobrancev pri Zdravščini. Ko so bile sovražne čete vržene nazaj, so se vsakokrat trdovratno zagrizle in zarile na prostoru ob robu gorske planote. Tudi pri Polaču, Redipuliji, Vermeljani in Kosičevem hribu je sledil naskok za naskokom. A čeravno so Italijani pošiljali vedno novo moštvo proti našim postojankam, vendar so naši vrli junaki vzdržali silovit sovražnikov naval. In tako je šlo dalje dan za dnem.

### Tretji dan. — Grozovito obstreljevanje.

Dne 20. julija proti večeru so napravili Italijani z nečuvenim naporom svojih sil napad na goro Sv. Mihaela, izhodno od Zdravščine. Njihov artilerijski ogenj, ki bi naj pripravil naskok, je bil nepopisno ljut. Gora je bila popolnoma zavita v plamen, v oblake dima in v stolpe prsti in kamenja, ki so jih metali šrapneli in granate v zrak. Junaški branitelji, na katere je padala neprestano toča krogel, so se končno umaknili. Italijanska infanterija je prišla tu navzgor, a že naslednje jutro so jo naše rezerve, katere je vodil k naskoku generalni major Boog, vrgle zopet nazaj. Enako je bilo s sovražnimi oddelki, ki so se pri Zagradi utrdili. Z odločnim sunkom v bok so jih naši pognali v beg.

### Naslednje dni. — Vedno novi naskoki.

A kljub temu se italijanska ofenziva še ni ustavila. Cadorna je poslal nove divizije v boj. Italijanska artilerija je začela še huje obstreljevati. Celo morje ognjenih žrel je bljuvalo ogenj na našo gorsko planoto in na goriško območje. Noč in dan je trajala bitka. Sovražnik se je priril vedno bližje našim postojankam in je neprestano izpadal proti nam iz svojih kritij. Ponočni napadi pri Selcah in Vermeljani so se mu ponesrečili, istotako tudi naskoki na Polač. Pri Zdravščini, kjer so se naše čete na povečanje nekoliko umaknile, se je po spretne in z navdušenjem izvršenem protinapadu posrečilo vreči Italijane nazaj in jih pognati v njih prejšnje postojanke. Pri Podgori in Pevmi je sovražnik odnesel istotako krvavi hrbet. Samo en dan je poslal Italijan proti Podgori deset svojih infanterijskih polkov, ki so z naskoki napadali naše postojanke. Vsakokrat se je pojavila enaka slika. Kjer se je sovražnim silam posrečilo, prodreti v naše prednje okope, so bile iste v bojih moža z možem zopet odbite.

Vse postojanke so ostale v posesi hrabrih braniteljev. Vendar so se vsakokrat drugi dan znova pričeli naskoki na celi fronti.

### Srditost boja pojema. — Brez najmanjšega uspeha.

Šele ob koncu prejšnjega tedna je srditost bojev nekoliko ponehala. A še enkrat bukne z naporom vseh sil znova na dan. A tudi ti ponovni napadi pri Podgori, Polaču, Vermeljani in Selcah se bili popolnoma odbiti. Po zadnjih obupnih ponočnih naskokih, ki so stali sovražnika na tisoče človeških bitij, je bila njegova napadalna sila izčrpana. Velikanski boji, kateri se je vršil med več kot četrt milijona napadalci in majhnim številom braniteljev, se je končno za branitelje ugodno odločil. To se je doseglo kljub temu, da je imel sovražnik v ozemlju pri goriškem območju, v tamošnjih vinogradih, nizkih gozdih in kamenitih ograjah številna kritja. Naši so dosegli zmago, a koravno so imeli na kraškem ozemlju izvanredne težave in je bilo težko pripraviti dobra kritja za brambo, posebno ko je sovražnik s svojim artilerijskim ognjem naše stališče še bolj otežkočil.

### Lahi obstreljujejo Gorico.

Iz Gorice poročajo „Münchener Neueste Nachrichten“: Od preteklega petka, dne 23. julija, Lahi zopet obstreljujejo odprto mesto Gorico. Več privatnih hiš v sredini mesta je razrušenih. V petek sta bila ubita dva otroka šolskega nadzornika, v soboto je bilo ubitih osem civilnih oseb, večinoma žensk, in več ranjenih. V nedeljo so Lahi brez izbire in brez vojaškega vzroka obstreljevali goriške hiše z mnogimi granatami.

### Mrliški vzduh ob Soči.

Poročevalec lista „Kölnische Zeitung“ poroča: Hribi mrličev pred postojankami avstrijskih čet niso samo vsako uro večji, ampak mrliški vzduh je na celi črti postal naravnost neznošen. Iz Gorice in drugih krajev se spravljajo iz lekarn in prodajaln dišeče tvarine in dišeča zdravila sredstva v velikih množinah na bojno črto. S temi sredstvi se vojaštvo namaže in potrosi obleko, da zamore vstrajati v tem grozno smrdečem vzduhu.

### Cadorna vpokojil tri zborne poveljnike.

Generalisimus Cadorna je vpokojil tri zborne poveljnike, med njimi Brusattija, nekdanjega krilnega pobočnika italijanskega kralja.

### „Mamma mia!“

O bojih za Plave je rekel avstrijski častnik vojnemu poročevalcu sledeče: „Ta-le z gozdom ob-

robljeni okrogli vrh pač nima nobene vrednosti, toda kljub temu ga hočemo držati! Ponosna Soča, katero vam zakriva ta vrh, se mu je morala v širokem polkrogu izogniti in še manj ga bo kedaj dobil sovražnik v svojo oblast. V boju zanj je izkrvavelo 5000 Italijanov, 20.000 ranjenih Italijanov se je pa moralo vrniti nazaj čez Sočo. Bili so to mladi ljudje, večinoma prostovoljci, ki so zrl pri prviku smrti v obraz. In vse dni smo jih slišali prepevati zmagoslavne pesmi — zdaj pa, ko je zadonel bojni klic „avanti“, se jih je polotil strah. Kričaje so se oprijemali drevja in jokali kakor majhni otroci po noči za svojo materjo ter klicali: „Mamma mia!“ — Z golimi sabljami so jih morali poditi v ogenj. Utihi so in popadali brez stoka in joka.“

### Italijani hoteli predreti za vsako ceno.

List „Az Ujsag“ piše: V bitko pri Gorici je poselga tolika množina italijanske artilerije, da je bilo njeno streljanje podobno streljanju iz strojnih pušk. Italijani so hoteli predreti našo bojno črto za vsako ceno. V obeh bitkah ob Soči se cenijo italijanske izgube na 100.000 mož. Večji del tega moštva je mrtev, ker so morali Italijani vsled srditosti bojov pustiti ležati svoje ranjence na bojišču.

### Italijanski kralj in Trst.

Poročali smo že, da je italijanski kralj hodil na tržiški zvonik gledat od daleč Trsta. To mu odsedaj ne bo več mogoče, to veselje so mu uničili naši 30,5 cm topovi. Izviren dopis v „Slovenec“ z dne 18. jul. namreč poroča:

Učinka naših 30,5 cm možnarjev si pač ne zmore nikdo predstavljati, kdor tega z lastnim očesom ne opazuje. Streljajo silno precizno. Z enim strelom so v predležem mestecu iz tal vzdignili krasen kameniti zvonik, podoben kranjskemu zvoniku, tako da ni videti, kje je ravno stal in z njim vred je šlo par hiš v bližini. Na tem zvoniku je bil dne 3. julija laški kralj Emanuel in je gledal na Trst čez lužo, dne 5. julija popoldne ob petih je pa izginil zvonik iz površja zemlje, ko so bili na njem zopet trije opazovalci. Dim je zagnil celo mesto za več kot za eno celo uro. Razrušili so že nešteto poslopij, kjer se je kak sovražni štab vgnezdil.

### Iz Trsta opazujejo.

Boj topništva pri Trziču se, kakor javlja list „Münchener Neuesten Nachrichten“, lahko opazuje z tržiškega pristanišča. Avstrijske pozicije so vnovič ojačene.

### Kako sodijo o italijanski armadi.

Berolinski list „Kreuzzeitung“ piše o drugi bitki ob Soči sledeče: Vnovič se je pokazalo, da je v vojski številna premoč vojaštva le postranskega pomena. Avstrijski vojak nadkriljuje italijanskega vojaka v taki meri, da ni pričakovati nobenega resnega italijanskega uspeha. Če bi bila italijanska armada ravno tako močna, kakor avstrijska, bi bila vselej poražena.

## Sv. Višarje obstreljujejo.

Iz Žabnice se piše: Zahrbni sovražnik obstreljuje od 19. julija dalje tudi najslavnejšo koroško, ravno 555 let staro romarsko cerkev na sv. Višarjih. Tesno mi je bilo pri srcu, kadar mi je dim granate zakril cerkev ali zvonik ali oboje. S strahom sem gledal iz doline tja gori na sveti kraj ter prosil Marijo, naj ona varuje častiljivo svetišče. In res, hvala Bogu in Mariji, cerkev in druga poslopja dosedaj niso trpela najmanjše škode. Le župnišče, leta 1906 novo iz cementa zidano, je zadela granaža, razrušila kos strehe in sobo na voglu proti cerkvi. Tudi zid ima močno razpoko. Menda požrešni Lahi ne ve, kje bi si hladil jezo, ker nima nikjer nobenega uspeha, kajti tukaj še ni za en korak prestopil naše zavarovane meje. Naj nam Marija skoraj izprosi zaželeni čas, da jo bomo mogli zopet častiti na visoki, prijazni gori Višarski, katero si je sama izvolila kot kraj milosti.

Za čas vojske je milostna podoba Marijina na varnem kraju sšranjena.

### Vse italijanske vojaške bolnišnice prenapolnjene.

Iz Geneve se poroča: Italijanske izgube so naravnost veličanske. V vojaške bolnišnice v severni Italiji prevažajo noč in dan bolne in ranjene laške vojaške. Vse vojaške in zasebne bolnišnice v severni Italiji so prenapolnjene z ranjenci. V italijanskih vodilnih krogih vlada globoka potrtost.

## Avstrijsko-rusko bojišče.

### Položaj.

Ob Dunajstru in Zloti Lipi so naši in Rusi zakopani, a v kljub temu se vršijo neprestano manjši boji, s katerimi si hoče vsaka stranka izboljšati svoje postojanke.

Na Rusko-Poljskem se godijo velike reči. V petek, dne 30. julija, je padel Lublin. Avstrijska kavalerija se je prva pojavila v lublinskih ulicah. V soboto, dne 31. julija, so Nemei zavzeli Holm. Železnica Iwangorod—Lublin—Holm—Kowel je v naših rokah, kar je za obkoljenje Iwangoroda velike, za nas ugodne važnosti. Najkrajša zveza med Varšavo in Iwangorodom je tudi pretrgana, kajti Woyrschove čete so prekoračile Vislo in se uspešno držijo.

Glede Varšave prihajajo iz četverosporazumovih dežel glasovi, da jo mislijo Rusi brez boja zapustiti. To bi bil dokaz, da se rusko armadno vodstvo boji obkolitve med Vislo in Bugom in da torej rajši žrtvuje Varšavo, nego celo armado. Ali ti glasovi odgovarjajo resnici, se bo pokazalo že prihodnje dni.

Na severu ob Narewu se morajo Rusi tudi umikati, kajti Nemei ne popuste.

Uspehi na ruskem bojišču se kažejo tudi v številu ujetnikov tekom mesca julija: v vsem 297.903 ujetih Rusov.

## Lublin v naših rokah.

### Uradno se razglašja:

Naša kavalerija je dne 30. julija opoldne zasedla Lublin. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Lublin, glavno mesto istoimenskega vladnega okrožja na južno-izhodnem Rusko-Poljskem, šteje 60 tisoč prebivalcev in je torej tretje največje mesto na Rusko-Poljskem.

### Na padec Varšave pripravljajo.

Po vzgledu angleških listov so začeli že tudi francoski listi pripravljati na padec Varšave. Listi namreč pišejo, da pripravlja rusko vrhovno armadno vodstvo zadaj za reko Bug novo močno obrambno črto, katere ne bo mogoče zavzeti.

## Varšava se sme izprazniti.

Iz Londona se poroča: Rusija je sklenila, da bo izpraznila Varšavo. Ta sklep odobravajo zavezniče Rusije, ker se s tem zabrani, da Nemei ne predrejo ruske bojne črte.

### Rusija izgubila dosedaj 15.000 strojnih pušk.

Iz Rotterdama se poroča, da so izgubili Rusi dosedaj zavsem 15.000 strojnih pušk. V Rusiji vlada vsled tega veliko pomanjkanje strojnih pušk.

### Pred Iwangorodom.

„Tribuna de Geneve“ poroča, da so Avstrijci spravili pred Iwangorod težke 42cm topove in dva 50cm topova, ki sedaj delujejo s strašnim učinkom.

### Obisk pri Nikolajeviču.

Člani deputacije mestne uprave v Moskvi, katero je sprejel ruski vrhovni poveljnik veliki knez Nikolaj Nikolajevič, pripovedujejo, da živi Nikolajevič kot menih. Njegovo prvo vprašanje je bilo: „Ali so tudi Vam pravili, da sem smrtno bolan?“ Ker so mu morali to prirediti, je rekel: „To so pač preotročje vesti! Poglejte me! Ali izgledam kot eden tistih, katerim je prisojeno živeti le še par dni?“ V nadaljnjem razgovoru je veliki knez Nikolaj Nikolajevič izrazil svoje neomajljivo prepričanje o končni zmagi njegovih armad.

### Ruski zrakoplov nad Černovicami.

Po daljšem presledku je dne 28. julija zopet priplul ruski zrakoplov nad Černovice. Vrgel je več bomb. Ena se je razstrelila na podstrešju neke hiše, toda napravila je le prav malo škode. Poškodovana ni bila nobena oseba. Več bomb je pa padlo v okolici mesta Černovice, ki istotako niso napravile prav nobene škode.

### Nov uspeh ob Besarabiji.

Rumunskim listom se z rumunsko-bukovinske meje poroča: Rusi so ob Besarabski meji doživeli že zopetni poraz. Avstrijske čete, ki stojijo pod poveljstvom generala Pflanzer-Baltina, so dne 28. julija ponoči vrlo naskočile in jurišale ruske postojanke in so pobile sovražnika tako, da se je moral umakniti v notranjščino Besarabije. Mnogo vojnega gradiva je pri tem prišlo v roke naših čet, katere so ujele tudi večje število Rusov.

### 2.250.000.000 K škode v Galiciji.

Krakovski list „Czas“ poroča, da znaša škoda, katero je povzročil ruski upad v Galicijo, in sicer v tistih galiških pokrajinah, katere so naše čete zopet zasedle, 2% milijarde kron. Rusi so odgnali iz teh pokrajin zavsem 18.000 prebivalcev, katere so spravili v notranje ruske pokrajine. Vsled vojske je bilo prizadetih več kakor 200 mest in 9000 vasi. Poruše-

nih je nešteto kmetijskih domov, grajsčin, gradov in vil. Več kakor 100 cerkev je popolnoma uničenih, čez 1000 pa poškodovanih. Rusi so odnesli in zaplenili vse žitne zaloge, odvzeli so prebivalstvu 2 milijona goveje živine in en milijon konj. Granate so rodovito zemljo tako razruvale in zasule s peskom in kamenjem, da za več let ni upati nobenih poljskih pridelkov. Kmetijski stan je popolnoma obubožal, nič boljše se ne godi veleposestnikom.

#### Naši napadli Pelagruž.

Pred kratkim so Italijani zasedli, kakor smo že poročali, majhen otok Pelagruž v Jadranskem morju. Se tam utrdili in so si tam napravili brezzično postajo. Dne 22. julija je nekaj avstrijskih torpedovk priplovalo pred otok in s streli iz topov porušilo postajno poslopje in podrlo jambor. V zvezi s tem in da se i spozna, kako je zaseden otok, so torpedovke izkrcale mal oddelek našega vojaštva za strogo raziskovanje. Vzlic ljutemu odporu je naš oddelek prodril čez sovražni strelski jarek do močno betoniranih obrambnih naprav Italijanov in jim s podporo artilerijskega ognja naših ladij prizadajal znatne izgube. Med drugimi sta padla zapovednik italijanske posadke in neki drugi častnik. Po uspešnem raziskovanju je naš oddelek vzlic sovražni premoči vrnil na ladje, ne da bi imel večje izgube. Sovražni podmorski čolni so prav zaman izstrelili več torpedov na naše ladje.

#### Srbski kronski svet v Nišu.

Pod predsedstvom prestolonaslednika princa Aleksandra se je vršil v Nišu kronski svet, katerega so se udeležili ministri, načelnik generalnega štaba Putnik in pet generalov. Po posvetovanju je naznačil ministrski predsednik Pašić predsedniku srbske državne zbornice, da bo zopet sklicana državna zbornica v začetku meseca avgusta. O čem se je sklepalo na kronskem svetu, še ni do sedaj prav ničesar znana.

## Dvajset vojnih napovedi v sedanjih svetovni vojski.

V sedanjih svetovni vojski je bilo dosedaj napovedanih zavsem 20 vojsk, in sicer so bile napovedane: 28. julija 1914: Avstrija Srbiji; 1. avgusta: Nemčija Rusiji; 3. avgusta: Nemčija Franciji; 3. avgusta: Nemčija Belgiji; 4. avgusta: Anglija Nemčiji; 5. avgusta: Avstrija Rusiji; 6. avgusta: Srbija Nemčiji; 11. avgusta: Črnagora Avstriji; 11. avgusta: Francija Avstriji; 13. avgusta: Anglija Avstriji; 23. avgusta: Japonska Nemčiji; 25. avgusta: Avstrija Japonski; 28. avgusta: Avstrija Belgiji; 2. novembra: Rusija Turčiji; 5. novembra: Francija Turčiji; 5. novembra: Anglija Turčiji; 7. novembra: Belgija Turčiji; 7. novembra: Srbija Turčiji; 23. maja 1915 Italija Avstriji.

Kakor je razvidno iz teh podatkov, je zapletenih 11 narodov v to svetovno vojsko in polovica vsega prebivalstva na celim svetu se nahaja v vojnem stanju, v Evropi 400 milijonov in le 60 milijonov evropskih prebivalcev vživa mir.

## Zavezniki se že pisano gledajo.

Z italijanske meje se poroča „Politični korespondenci“:

Medeni tedni med Italijo in tropsporazumom so se hitro skalili. V Parizu in Londonu gođrnjajo, ker se še Italija vedno ni odločila, ali bi naj pri borbi za Dardanele sodelovala ali ne. V Petrogradu pa so ozlovoljeni nad Italijani, ker so mnenja, da so Lah sokrivi neuspehov ruske armade na Poljskem. V ruskih očeh so videli v priklopitvi Italije tropsporazumu predpogoj, da se Avstrija novega sovražnika ne bo mogla drugače otresti, kakor da pošlje velike čete s severnega na južno bojišče. Rađi velikega neuspeha ob Soči pa je po mnenju petrogradskih krogov Italija zamudila izpolnitev svojih dolžnosti napram zavezniški carjevi državi. Ruski poslanik v Rimu, pl. Giers, je baronu Sonnino ponovno v pikrih besedah očital, da ima Rusija v izjalovljenju italijanskih napadov ob Soči veliko škodo.

Način, kako se je italijanski minister opravičeval napram ruskemu državniku, ni znan. Vsekako pa bi bil Sonnino lahko Giersu zabrusil v obraz, da je tudi Rusija Italijo zelo presenetila, ko ni bila toliko zmožna, da bi na Poljskem vstrajala zoper sovražne napade. V Rimu imajo dovolj vzroka, da v predstojećem, za Avstrijo in Nemčijo srečnem izidu vojske na Poljskem vidijo neugoden upliv na itak potrto razpoloženje v italijanskem ljudstvu.

## Ruske obljube Japoncem.

Kodanjskemu listu „Politiken“ se javlja iz Pariza, da je sedaj stavila Rusija Japonski za slučaj,

če se udeleži vojske v Evropi in pomaga Rusiji, tako velikanske ponudbe in obljube, da Japonska kaj takega nikdar ni pričakovala. Japonska se zelo čudi ruskim ponudbam.

#### Japonska zopet mobilizira.

Pariški list „Herald“ poroča, da je Japonska vnovič poklicala pod orožje osem letnikov, katere je poslala domov, ko je bil japonsko-kitajski spor poravnani mirnim potom. Japonsko časopisje piše, da je ta odredba bila vsled tega potrebna, da se japonski zasedla stališče kot velesila in nadoblast čez celo izhodno Azijo.

## Pruski princ Oskar o mladinski vzgoji.

Pruski princ Oskar je objavil spis o pozimski bitki v Šampanji, v katerem opisuje bitko zelo slikovito in povdarja, da se mora v mladini zvestoba in čut dolžnosti gojiti in pospeševati še nadalje. Toda še na nekaj, nadaljuje omenjeni princ, opominja bitka v Šampanji: na trdo vzgojo mladine. Odstraniti se mora morilni strup, ki razjeda mozeg človeštva — razuzdanost in pohlepno življenje mladine. Vzgojiti moramo mladino otroško pobožno in v veri do Boga, ki vodi po svoji volji usodo človeštva.

## Prosveta po končani vojski.

V listu „Vanguarvia“, ki izhaja v španskem mestu Barcelona, piše Angelo Ruigy Pablo sledeče: „Naj bo končni izid vojske kakoršenkoli, eno je že sedaj jasno: da bi bila Nemčija ali Anglija uničena, o tem ne more biti govora. Priti ne more do nobenega razoroževanja. Vojaško in socijalistično državno naziranje Nemčije bo povsod — ne glede na izid vojske — tudi v neprizadetih državah, slavilo zmago, četudi ne brez boja, katerega mu bođo naperile liberalne struje. Ko je pred sto leti koncem Napoleonovih velikih vojsk Francija razglasila človečanske pravice, ki so bile kljub temu, da je Francija podlegla, merođajne za preteklo stoletje, je sedaj nastopila Nemčija in proglasila človečanske dolžnosti, ki si bodo, čeprav bi Nemčija podlegla, priborile splošno veljavo. To je nauk, ki velja za nas vse.“

## Raznoterosti.

Sv. Oče Benedikt XV. v posebnem oklicu roti vse narode in njih vladarje, da se naredi konec strašni evropski vojski. Vse prijatelje miru vabi, naj mu podajo roko ter skupno z njim delajo na to, da se pospeši konec vojske. Dobesedno pravi: Blagoslovljen isti, ki bo prvi vzdignil oljčno mladiko in ponudil sovražniku roko s tem, da bo stavil pametne mirovne pogoje. — Papežev oklic spet dokazuje, s kako očetovsko in globoko ljubeznijo objema njegovo srce vse narode sveta.

Naš prevz. knezoškof je izdal ravnokar pastirski list, v katerem odreduje, da se naj letos povodom cesarjevega rojstva 1. na predvečer 17. avgusta po vseh cerkvah pol ure z vsemi zvonovi zvoni. Kjer mogoče, tam se naj prirede razsvetljave, zakurijo kresovi in priredijo s sodelovanjem ognjegasnih, veteranskih in pevskih društev obhodi z godbo in bakljami. 2. Dne 18. avgusta, ali, kjer je bilo običajno, naslednjo nedeljo, se naj služi slovesna sv. maša za cesarja s pridigo in Tebe, Bog, mi hvalimo ter s cesarsko pesmijo. K službi božji se naj povabijo uradi. V mariborski stolnici bo knezoškof sam maševal za cesarja, cesarsko rodbino in armado. 3. Pri tej službi božji se naj tudi pobira za štajersko podružnico vojnokrbnega zavoda, ki bo poslal darove vojaštvu na italijanski fronti in odstopil primerno svoto vojnemu zakladu za vdove, sirote in invalide. 4. Prihodnji dan dne 19. avgusta se naj služi v vseh župnih in samostanskih cerkvah črna sv. maša za padle vojaše. Pastirski list se konča s svetopisemskimi besedami: Bog vse tolažbe in Bog miru naj bo z vami vsemi!

Goriški nadškof se ni preselil v Postojno, kakor se nam je pomotoma poročalo, ampak v Vipavo.

Osebnost. Č. g. profesor Janez. Ev. Kociper je te dni zopet odrinil na severno bojišče.

Demantni jubilej praznuje v Ljubljani bivajoči vpokojeni župnik naše škofije č. g. Mihael Korošec. Naše čestitke!

C. kr. gimnazija v Mariboru, zrelostni izpiti 1914-15. Za letošnje zrelostne izpite v juliju bi bilo priglasihih 63 kandidatov. Zaradi vojske pa je moralo več osmošolcev med letom oditi v vojaško službo; tem — bilo jih je 47 — se je naknadno priznala zrelost. Z ostalimi so se vršili redni izpiti dne 12. junija tekočega leta. Ako združimo uspeh vseh izpitov, ki so se vršili tekom tega šolskega leta, se je priznala zrelost 59 kandidatom. Z odliko zreli so bili spoznani: Bender Valter, Čremošnik Vinko, Mühlbacher Jurij, Primus Robert, Skuhala Alojz, Tomažič Anton, Triebnik Henrik, Vreča Oton, Winterhalter Ivan ter hospitantini Haas Marija in Pipuš Slava, izmed deklic prvi, ki sta vse gimnazijske študije končali na tem zavodu. Zreli so bili nadalje spoz-

nani: Azzola Fabjan, Bärnreiter Valter, Cazafura Valter, Cempyrek Ludovik, Chomrak Norbert, Creyđ Robert, Elsniđ Otmar, Frisch Maks, Gajšek Božidar, Gobec Avgust, Greif Ivan, Hallecker Rudolf, Ervin vitez Jettmar, Jug Franc, Kancler Anton, Kleebinder Ivan, Klemenčič Andrej, Klobasa Jožef, Kos Ivan, Kramberger Alojz, Krieger Alojz, Leinmüller Ivan, Loibner Rudolf, Malitsch Ulrik, Metzger Adam, Iv. baron Pach, Pils Avgust, Pušenjak Stanko, Rabič Ivan, Reisinger Karl, Repič Avgust, Richter Leop., Schager-Dečman Viljem, Schimm Friderik, Schindler Ervin, Slamberger Ferdinand, Skazedonig Fran, Sterger Jožef, Slander Jožef, Srol Martin, Sturm Jakob, Terč Ivan, Volavšek Ivan, Voušek Pavel, Vresounik Sigfrid. — Dotlej je vpoklicanih 50 lanskkih osmošolcev. Skuhala Alojz se je vrnil že ranjen z italijanskega bojišča.

Nadvojvoda Evgen 53. (zagrebškemu) pešpolku. Hrvatski listi poročajo: Kako se javlja iz glavnog stana, upravitelj je vrhovni zapovednik južne vojske, Njeg. e. i. kr. Visost general-pukovnik nadvojvoda Evgen, 4. bataljuna 53. peš. pukovnije o-vu brzovjaku: „Četvrti je bataljun 53. peš. pukovnije u najtežem gorskom terrainu, unatoč užasne to-ovske umakrsne vatre, koja je razorila sve zapreke i zakloništa, junački odbio u ogorčenom boju na šake nadmočnog neprijatelja, te pobjedonosno održao svoje pozicije. Isporočujem hrabrom bataljunu moju najtopliju hvalu te mu izrazujem moje pohvalno priznanje. — Nadvojvoda Evgen, general-pukovnik.“

Rumunski kralj Ferdinand vnovič zbolel. Iz Bukarešte se poroča, da je rumunski kralj Ferdinand vnovič zbolel in ne more zapustiti postelje. Od-ovjedane so vse avdijsce.

Potovanje po Štajerskem, Kranjskem in Hrvaškem. Štajerska namestnija je z dne 24. julija izdala naredbo o potovanju po vojvodini Štajerski in v vojvodino Kranjsko ter v kraljestvo Hrvaško. Ta naredba se glasi: § 1. Po vojvodini Štajerski more se potovati brez posebnega poverila (legitimacije). A vendar pa je potujočemu občinstvu v korist, vsekdar priskrbeti si v sledečem § 2, točka 1, nadrobneje označeni potni list. § 2. Civilne osebe ne smejo deželne meje niti na Kranjsko in Hrvaško, niti iz Kranjskega in Hrvaškega prestopiti brez posebnega izkazila. Pri tem je vse eno, se li vporablja vožila, ali ne. Izkazati se more: 1. S po ukazu avstrijskega skupnega ministrstva z dne 15. januarja 1915, drž. zakon štev. 11, ali po ukazu ogrskega skupnega ministrstva z dne 16. januarja 1915, štev. 285 M. E., izdanem, s fotografijo opremljenim, potnim listom, kateremu je od pristojne politične okrajne oblasti ali cesarske policijske oblasti pridejan pristavek: „Veljaven tudi za potovanja v ozemlje južnozahodnega armadnega obseja.“ 2. S poverilnico za državne ali dvorne uslužbenke, za državnoželezniške ali zasebnoželezniške uslužbenke in njih svojce, opremljeno s fotografijo. 3. Z od oblasti izdano poverilnico (legitimacijo) v svrhu vporabe kaknega poštnega vlaka voznovoznega reda. V točki 1 in 3 navedene izkazne listine izdaja v Gradu c. kr. policijsko ravnateljstvo in v vseh drugih krajih dežele pristojna politična oblast prebivališča (c. kr. okrajna glavarstva, c. kr. politične ekspoziture, mestni svet v Mariboru, mestna urada v Celju in Ptuju). Za prestop iz Kranjskega na Štajersko je razven pod točko 1 označenega potnega lista še potreben prehodni list, katerega je pred prestopom deželne meje od katere v to pristojne vojaške oblasti na Jeseničah (Gorenjsko), v Ljubljani, v Rudolfovem ali v St. Petru (na Krasu) dobiti. § 3. Za navadni vsakdanji lokalni obmejni promet med neposredno ob obeh straneh deželne meje Štajersko-Kranjsko in Štajersko-Hrvaško ležečimi okraji zahtuje od c. kr. orožništva poverjeno spricevalo o istosti (identiteti), katero more občinski predstojnik ali njegov namestnik povsem zanesljivim in njemu znanim prebivalcem svoje občine do preklica izdati. § 4. Prestopki teh naredb kaznujejo se v smislu § 8 zakona z dne 3. maja 1869, (drž. zak. št. 66, z globo ali z zaporom, katera more pristojna politična oblast prve stopinje kraja, oziroma c. kr. policijsko ravnateljstvo v Gradu, odmeriti do zneska po 2000 K ali do šest mesecev zapora. § 5. Ta ukaz stopi takoj v veljavo.

Fotografiranje na Koroškem. Koroška deželna vlada je z ozirom na vojno stanje zaenkrat prepovedala fotografiranje na Koroškem na ozemlju, južno od Drave in zapadno od ljubeljskega potoka. (Od te prepovedi je izvzeto izvrševanje fotografske obrti v od oblasti nakazanih obrtnih delavnicah).

V ruskem ujetništvu se nahajati sin in stričnik izlajatelja tukajšnje „Marburger Zeitung“, tiskarja Kralika.

Prostovoljni in predčasni vstop bivših častnikov v armado. Vsled svoječasne upoklica letnikov 1865 do 1872 ter letnikov 1873 do 1874 pod orožje, bo vpoklicanih tudi veliko število bivših častnikov (častniških aspirantov), ki bodo po postavnih določilih, ki so bila objavljena mesca januarja t. l., zopet dobili svojo zadnjo šaržo kot črnovojniški častniki. Da bi se moglo te bivše častnike seznaniti z vsemi izpremembami vojaških določil in predpisov, da bi zamogli biti imenovani za instruktorje za črnovojniške čete, bo vojaška uprava ustanovila posebni tečaj. — Prošnjer za sprejem v tečaj naj bivši častniki označenih letnikov, zlasti tisti častniki, ki niso služili pri infanteriji, vložijo najdalje do 25. avgusta 1915 na svoje pristojno črnovojniško okrajno poveljstvo.

**Kamniška koča na Sedlu**, kakor tudi koča na Veliki Planini, se oskrbuje od dne 1. avgusta nadalje. V obeh kočah se dobijo priprosta jedila in mizla ter gorka pijača.

**Železnica Ogulin—Knin.** Mesca avgusta bi morala biti dograjena druga železniška proga Ogulin—Knin. Vsled težko ozemlja in vsled pomanjkanja delavcev so se pa dela zakasnila.

**Nova vrsta cigaret.** Od dne 1. avgusta naprej se bo prodajala nova vrsta cigaret, takozvana „Divja.“ Stal bo komad 5 vinarjev.

**Bel kruh na Dunaju.** V petek, dne 30. julija so pričeli na Dunaju prodajati zmes nemške pšenične moke s pšenično nularico starega tipa v razmerju 1:1. Koruzna moka in tudi druga surogatna moka se ne bo več primešavala. Dunajska občina je zasegala tudi vso žitno žetev dunajskega okoliša, ki jo cenijo na 2000 vagonov. Značilna pa je izjava dunajskega župana, da bodo one zaloge koruze in koruzne moke, ki jih imajo še posamezni obratniki, uporabili za — begunce s Primorskega. Ali ti siromaki, ki so morali zapustiti svojo krudo, ne zaslužijo takega kruha kakor Dunajčanje?

**Se nekaj o navijanju cen.** Cesarska namestništva nam piše: V zadnjem času se je kmečkemu prebivalstvu od različnih strani priporočalo, da pri prodaji svojih pridelkov naj ne nastavlja samo cene, ampak, da se izogne kaznivemu navijanju cen, vpraša pri prodajanju, koliko kupec ponudi za blago. Prodajalec lahko na ta način še le tedaj proda svoj pridelek, ako se mu ponujana cena zdi primerna. Omenja se, da je tako prodajalčevo ravnanje, ako blago prej ne odda, kakor še le tedaj, če je cena za isto očitno pretirana, že nekako navijanje cen. Dogodilo se je, da je bilo že mnogo ljudi, ki so pri prodaji slično postopali, občutno kaznovanih ne samo z denarno globo, ampak tudi z zaporom. Tudi oni, ki prodajalce navdušujejo k navijanju cen, so izpostavljeni nevarnosti, da jih zna kazensko sodišče zasledovati in občutno kaznovati tedaj, ako svoje nazore širijo po tiskovinah, okrožnicah ali v govorih na shodih. Radi tega namestništva nasvetuje, naj se take vrste nasvete popolnoma opusti.

**Najvišje cene za krompir preklicane.** Vlada je najvišje cene za krompir, katere so bile določene dne 19. decembra 1914, preklicala. Za cene novemu krompirju se bo izdala nova vladna odredba, katere bo imela namen, da uredi pravilni razvoj cen.

**Najvišje cene za živila v Mariboru.** Mestni svet v Mariboru je izdal sporazumno z vojaškim poveljstvom odredbo, po kateri se uredijo najvišje cene za živila po sledečem redu: Za kruh: pri pekih 1 kolač z 35 dekagrami 20 v, z 70 dkg 40 v, z 140 dkg 80 v, pri preprodajalcih 1 kolač z 35 dkg 21, z 70 dkg 42 v, z 140 dkg 84 v, 1 kosček kruha (7 dekagramov) 4 v. Za moko: fina pšenična moka za peko (1 kg) 80 v, pšenični zдроб 80 v, pšenična moka za kuho, zmešana z ječmenovo 70 v, pšenična moka za kruh nemešana 56 v, pšenična moka (srednja) 62 v, srednja ržena moka 54 v, ječmenova moka 54 v, zдроб iz činkvatina 76 v, moka za polento iz činkvatina 70 v, koruzni zдроб 54 v, koruzna moka iz navadne koruze ali činkvatina 54 v, zдроб iz beee koruze 76 v, ajdova moka I. 1 K 52 v, ajdova moka II. 1 K 36 v. Za stročnice, zelenjavo in krmila: proseno pšeno 1 kg 1 K 52 v, kisla zelje 48 v, kisla repa 32 v, koruza v podrobni prodaji 1 liter 30 v, oves 20 v, pšenica 32 v, otrobi 1 kg 20 v, koruzni zдроб za živino 48 v. Za meso: goveje spodnje s prikladkom 1 kg 3 K 80 v, zadnje 4 K 20 v, najboljšo volovsko 4 K 60 v; (Prikladek znaša največ 20 dkg pri 1 kg) plućna pečenka 1 kg 6 K, brčola 4 K 60 v, tel. tina 3 K 80 v, pleča 4 K 80 v, zrezek 5 K 80 v, svinjetina: prednja 4 K, zadnja 4 K 4 v, pleča 4 K 80 v, gnat (surova) 4 K 20 v, telečja jetra 3 K 20 v, svinjska jetra 2 K — v, pluća 1 K 20, svinjsko srce 1 K 20 v, goveje led. ice 2 K 80 v. Za mast: goveja mast 1 kg 4 K, svinjska 5 K 20 v, sveži špeh 4 K 20 v, začimba 4 K 60 v. Za mleko, maslo in jajca: Neposneto mleko 1 liter 28 v, posneto 10 v, smetana 1 kg 80 v, čajno maslo 5 K, maslo za kuho 3 K 60 v, sveže jajce (komad) 12 v. (To velja za trgovine in trg.) Za specerijsko blago: Testenine (odprte) 1 kg 1 K 50 v, fini ješ. renj 1 K 56 v, kava (Santos) pražena IIa 4 K 40 v, kava (Santos) pražena Ia 4 K 80 v, surova kava 4 K, bučino olje 1 liter 3 K 20 v, namizno (laško) olje 4 K, sladkor v grudah 1 kg 96 v, sladkor v kockah 1 K, sol 28 v, milo 1 K 68 v, fino milo 1 K 80 v, spirit za kuho 1 liter 1 K 28 v, petrolej 56 v. Za drva: mehka 1 kubični meter 12 K, bukova 14 K. Najvišje cene za sadje in zelenjavo se bodo sprti vsak dan na trgu javno nabile. Ta cenik vsebuje izključno samo najvišje cene, katere se ne smejo prekoračiti.

**Nakup dveinpolletnih žrebcev.** Poljedelsko ministrstvo namerava pokupiti vse žrebce letnika 1913, ki so sposobni za plemensko rejo. Pokupilo bo le take žrebce, ki so se nahajali na paši, kajti dali se bodo zopet na pašo. Tozadavne ponudbe je poslati na poveljstvo državne žrebarne v Gradcu.

**Slinovka na graškem živinskem trgu.** Na graškem živinskem sejmu se je nedavno pojavila kuga-slinovka. Radi tega se živina, ki se postavi na graški sejem, sme izvažati le v tiste kraje, kjer se živina kmalu zakolje. Tri dni po izkladanju mora biti živina pod živinozdravniškim nadzorstvom in se, ako se pojavi slinovka, zaklati. Ako torej postavš živino na graški sejem in je ne prodaš, moraš isto tri dni potem, ko jo spraviš po železnici nazaj, doma zaklati ali prodati mesarju.

**Na Moravskem** je vlada prepovedala živinskim prekupcem hoditi od hiše do hiše in na ta način na-

kupovati živino. Mesarjem pa je dovoljeno nakupovati klavno živino od hiše do hiše, a le za svoje lastne potrebe.

**Maribor.** Umrla je zasebnica Otilija Zentner.

**Hoče.** Dne 23. julija se je ponesrečil ob železniški progi v Lajterspergu Franc Partljič, ki je opravljal svojo službo kot stražnik. Ob začetku vojske je bil poklican, braniti svojo domovino. Okoli 3 mesece se je hrabro boril v Galiciji, kjer se je prehladil. Po 2mesečnem zdravljenju se je zopet podal na fronto, kjer je na več krajih opravljal svojo junaško službo. Njegovo srce je gorelo ljubezni do domovine, za njo je bil pripravljen dati svojo srčno kri. Zapušča vdovo s tremi nedoraslimi otročiči. Naj mu sveti večna luč!

**Ruše.** Dne 29. julija t. l. je mnogočastiti gospod kn. duhovni svetovalec in mnogozaslužni župnik Matija Wurzer obhajal 60letnico svojega mašništva. Ob 8. uri zjutraj so se zbrali pred župniščem gospodje župani in občinski odborniki vseh štirih občin, šolska mladina pod vodstvom slavnega učiteljstva in mnogo vernega ljudstva. Prvi je nagovoril velečastitega gospoda jubilarja gospod Jožef Lasbacher, nadučitelj in župan ruški, ter ga zagotavljal srčne ljubezni in neomajene vdanosti vseh župljanov. Nato je pristopila učenka Trezika Ozim, poklonila gospodu jubilarju šopek svežih rož ter mu iskreno čestitala v imenu šolske mladine. Spremljali sta jo učenki Robnik in Remec, ki sta nosili jubilejni šopek in krogo, katero je pomenljivo sestavila in umetniško izdelala gospa Ema dr. Goršek. Zelena mirta, potem srebrna in zlata peresa, na vrhu z bliseri okinčana, so podoba jubilarčevega življenja. Po slovesnem vstopu v cerkev je gospod jubilar ob asistenci bližnjih posredov-duhovnikov s krepljivim glasom pel sv. mašo in zahvalno pesem. Nato je spregovoril ljubezni in hvaležnosti polne besede do Boga, do ruške Matere Božje in do svojih župljanov. Pri prijateljskem sestanku v župnišču so bili z navdušenjem sprejeti nagovori v proslavo sv. Očeta Benedikta XV., našega presvitlega cesarja Franca Jožefa I. ter prevzvišenega gospoda knezoškofa dr. Mihaela Napotnik, ki obitaja letos 40 letnico mašništva. Spominjalo se je tudi ml. gospoda kanonika in dekana Simona Gabero, letošnjega zlatomašnika. Iz srca vseh navzočih je kipel goreča molitev: Vsemogočni, ohrani biseromašnika, ki že 38 let pastiruje v Rušah, še mnoga leta!

**Sv. Križ pri Mariboru.** Zopet nam je strašna vojska dne 4. junija t. l. na severnem bojišču pobrala slovenskega mladeniča Janeza Sabat, štabnega narednika v c. in kr. pešpolka št. 47. Rojen 1. 1886 kot sin svečinskega cerkvenega viničarja na Jedloniku, Simona Sabat, je v 9. letu svoje starosti prišel v svečinsko župnišče, kjer je bil v spodbudo vseh vzgledno pobožen ministrant in pozneje vester cerkvenik. Leta 1905 se je udeležil v Burgwaldu viničarskega tečaja. Po dokončani vojaški službi, kjer je vsled pridnosti napredoval do narednika, je 1. decembra 1910 stopil k c. kr. finančni straži ter služil pri oddelkih v Sevnici, Podčetrtku, Ormožu in na zadnje pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Njegov oče je zadnja svojega leta preživel pri Sv. Križu nad Mariborom, kjer je umrl dne 31. januarja 1913. Rajni Janez mu je kot dober, hvaležen otrok oskrbel dostojen pogreb. V tej vojski je bil dvakrat odlikovan, 26. marca t. l. s srebrno, 2. junija — par dni pred častno smrtjo za domovino — pa z zlato hrabrostno svetinjo. Svetila vsemu slovenskemu junaku večna luč!

**Svečina.** S severnega bojišča je došlo uradno poročilo, da je dne 4. februarja padel, zadet od sovražne krogle mlad veleposestnik Franc Wressner. Padli je bil pošten in elo priljubljen v celi okolici. Na mu bo tuja zemlja lahka!

**Ptuj.** Ker se je v ptujškem okrajnem glavarstvu pojavila smrk-vost pri konjih, je oblast konjske sejmje v Ptujju ustavila.

**Ljutomer.** V občini Ljutomer se je uradno dognala kugashinovka. Radi tega se živinski sejmi v celem Ljutomerškem okraju prepovedani.

**Celje.** Prebiranje 43- do 50letnih črnovojnikov za celjsko okrajno glavarstvo se vrši v času od dne 30. julija do dne 16. avgusta. V torek, dne 3. avgusta, so nabori za sledeče občine: Griže, Gotovlje, St. Pavel, St. Peter v Sav. dol. in St. Lovrenc n. Prožinom; v sredo, dne 4. avgusta: Vojnik, Šmartin v Rožni dolini, Novacerkev in Višnjavas; v četrtek, 5. avgusta: Šmarje trg in okolica, St. Vid, Nezbiše in St. Peter na Medvedovem selu; v petek, dne 6. avgusta: Roginska gora, Slivnica, Zibika, St. Stefan, Žusem, Sladkagora, Tinsko, Sv. Ema in Lemberg; v soboto, dne 7. avgusta: Ponikva, Grajska vas, Vransko in Braslovce; v nedeljo, dne 8. avgusta: St. Jurij ob Taboru, Gomilsko, Polzela, Sv. Jeronim, Marija Reka in Prekopa; v ponedeljek, dne 9. avgusta: St. Krištof, Jurkloster in Marija Gradeo; v torek, dne 10. avgusta: Dol. Loka pri Zidanem Mostu, Sv. Lenart nad Laškim, Š. Rupert, Trbovlje in Laško. Za te občine se vrši prebiranje v Celju v gostilni Franca Plevčak v Gaberju. V Mozirju pa se vrši prebiranje v četrtek, dne 12. avgusta, za občine: Kokarje, Ljubno, Luče, Novaštitla, Gornjigrad in Rečica; v petek, dne 13. avgusta: Mozirje trg in okolica, Solčava in Bočna. V Hrastniku v nedeljo, dne 15. avgusta in v Trbovljah v ponedeljek, dne 16. avgusta, za v tamošnjih rudnikih zaposlene neprisežene domače in tuje delavce, ki so obvezni črnovojniški dolžnosti.

**Celje.** V soboto je bil pokopan infanterist 47 pešpolka Anton Jakolč. Umrl je vsled ran, dobljenih na severnem bojišču.

## Zadnja poročila došla v ponedeljek dne 2. avgusta.

### Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Uradno se razglša:

Dunaj, 1. avgusta,

#### Rusko bojišče.

Med Vislo in Bugom se je vnel včeraj, dne 31. julija, na številnih točkah nov hud boj. Naše zavezniške čete so zapodile sovražnika južno-zahodno od Dubienke, južno od Holma in južno od Leczne v beg. Severno od Lublina so odbile naše čete močne sovražne protisunkke in so od takrat nadaljevale svoj napad. Pri Kurowu je ena nemška divizija, ki je pridružena armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda, vzela z naskokom dve sovražni črti, ki sta se nahajali druga za drugo. Naše čete so si v boju izvojevale pot notri do Nowe-Aleksandrije. Dočim se še sovražnik upira tukaj na izhodnem bregu Visle in pri Lublinu, se je začel danes zjutraj dalje izhodno v prostoru notri do Buga umikati. Nemški polki so danes zjutraj zasledovali sovražnika in so že zapustili Holm.

V izhodnem delu Galicije je položaj nespremenjen.

Izhodno od Iwangoroda, so nemške čete, ki so že prodrle na izhodni breg, odvezle včeraj, dne 31. julija, Rusom važno opirališče.

Zavezniške čete, ki se nahajajo pod avstrijskim vrhovnim poveljstvom, so ujele mesca julija 527 ruskih častnikov in 126.311 mož, uplenile 60 topov in 202 strojni puški.

#### Italijansko bojišče.

Manjši boji na tirolskem in koroškem obmejnem ozemlju so se za nas tudi včeraj ugodno iztekli.

V okolici Castell Tesino so naši napadli 2 sovražni stotniji, kateri ste imeli težke izgube. Napadi bersaglierjev proti našim postojankam na gorski vrh Veliki Trieb (obmejna višina izhodno od Plek) so na nekaterih mestih segali celo do naših postojank. Naše rezerve so s naskokom vrgle sovražnika nazaj. Po našem artilerijskem ognju je imel sovražnik težke izgube.

Na primorski fronti vlada od krnskega ozemlja, do (vštevši) goriškega območja, ne glede na trajajoči artilerijski ogenj in manjših sovražnih napadalnih poizkusov, večinoma mir.

Nasproti temu pa je sovražnik tekom današnjega dne in noči ponovno z veliko silo napadal oni del naših postojank, ki molijo dalje proti zahodni strani. Ob robu kraške gorske planote na izhodni strani Polača še borba ni zaključena.

Sovražni napad v smeri iz Sele in tri ponočni napadi iz Vermeljana so bili pod težkimi sovražnimi izgubami odbiti.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

### Najnovejše nemško uradno poročilo.

**Severoizhodno bojišče.** Severno od Njemena so se vršili le krajevni boji. Severoizhodno od Rozana so nemške čete zopet napredovale. Sovražni protinapadi so bili odbiti.

Mesca julija so Nemci med Izhodnim morjem in Pilico ujeli 95.023 Rusov, zajeli 41 topov, med temi 2 težka, 4 priprave za metanje min in 23 strojnih pušk.

**Južnoizhodno bojišče.** Nemške čete, ki so prekoračile severno od Iwangoroda reko Vislo, so odbile srdite ruske protinapade. V protisunkku, katerega so nato napravile, so zavzele višine pri Podzanieci in so ujele več kakor 1000 Rusov.

Med gornjo Vislo in Bugom se je sovražnik včeraj, dne 31. julija, postavil vnovič v bran. V teku dneva so ga nemške čete zapodile iz svojih postojank pri Kurowu (izhodno od Nowe-Aleksandrije), južno od Leczne, južno-zahodno in južno od Holma, ter južno-zahodno od Dubienke.

Sovražnik je nato nadaljeval svoje umikanje ob obeh straneh Buga in na bojni črti med Bugom in južno od Leczne. Zasledujoče nemške čete so že prekoračile Holm.

Na južno-izhodnem bojišču so mesca julija ujele nemške čete 323 ruskih častnikov in 75.719 mož, zaplenile 10 topov in 126 strojnih pušk.